

**KRAJOWA SZKOŁA
SĄDOWNICTWA I PROKURATURY**

Kraków, 27 maja 2023 r.

OAS-II.420.36.2023

Dot. praktyk aplikantów III rocznika aplikacji uzupełniającej sędziowskiej po 19 zjeździe

**Do
Patronów praktyk
oraz Patronów koordynatorów
aplikantów aplikacji uzupełniającej
sędziowskiej**

Uprzejmie przedstawiam szczegółowy zakres tematyczny, który winien być przedmiotem praktyk aplikantów III rocznika aplikacji sędziowskiej odbywanych po 19 zjeździe tego rocznika aplikacji (8.7.2023 r. - 9.7.2023 r.). Praktyka ma trwać łącznie 2 dni w okresie: **10.7.2023 r. - 21.7.2023 r. (po 1 dzień w każdym tygodniu)** w sądzie okręgowym w wydziale cywilnym zajmującym się sprawami procesowymi w I instancji.

Założeniem praktyki, co do zasady, jest zaznajomienie aplikantów z czynnościami i metodyką pracy sędziego oraz doskonalenie umiejętności wykorzystania wiedzy teoretycznej i znajomości orzecznictwa przy sporządzaniu projektów orzeczeń, zarządzeń i pism procesowych, a także poprzez uczestniczenie w czynnościach podejmowanych przez patrona praktyki. Praktyka winna utrwalać wiedzę zdobytą przez aplikanta podczas poprzedzających ją zajęć seminaryjnych w ramach zjazdu.

Zgodnie z programem aplikacji uzupełniającej sędziowskiej, tematyka 19 zjazdu obejmuje zagadnienia związane z postępowaniem przed sądem pierwszej instancji, wyrokowaniem, kosztami sądowymi i kosztami procesu.

Z uwagi na zakres tematyczny 19 zjazdu, patron praktyki oraz patron koordynator powinni przy pracy z aplikantami poświęcić szczególną uwagę podstawowym **zagadnieniom prawa materialnego**, takim jak:

- 1) ochrona dóbr osobistych, w szczególności:
  - pojęcie dobra osobistego i prawa osobistego;

- dobra osobiste osób prawnych; majątkowa i niemajątkowa ochrona dóbr osobistych;
  - przesłanka bezprawności naruszenia dobra osobistego oraz okoliczności wyłączające bezprawność takiego naruszenia;
  - roszczenia wynikające z naruszenia dóbr osobistych (o zadośćuczynienie pieniężne, o zapłatę odpowiedniej sumy na cel społeczny, o dopełnienie czynności potrzebnych do usunięcia skutków dokonanego naruszenia dobra osobistego, o zaniechanie działania zagrażającego dobru osobistemu);
- 2) odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym (w szczególności: wypadki komunikacyjne, błędy w sztuce lekarskiej, zakażenia szpitalne), w tym:
- przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej; odpowiedzialność na zasadzie winy i na zasadzie ryzyka;
  - przyczynienie się poszkodowanego do powstania i zwiększenia szkody;
  - sposoby naprawienia szkody (*restitutio in integrum*, odszkodowanie, zadośćuczynienie, renta);
  - przesłanki przyznania najbliższym członkom rodziny zmarłego „stosownego odszkodowania” za pogorszenie ich sytuacji życiowej (art. 446 § 3 k.c.);
  - kwalifikacja roszczenia o zadośćuczynienie za krzywdę doznaną wskutek śmierci osoby bliskiej w następstwie zdarzeń zaistniałych przed dniem 3 sierpnia 2008 r.;
- 3) wyłączenie odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym;
- 4) przesłanki zmiany wysokości renty (art. 907 § 2 k.c.);
- 5) zasady odpowiedzialności odszkodowawczej państwa za naruszenie prawa europejskiego.

W zakresie **prawa procesowego**, szczególną uwagę należy poświęcić zagadnieniom dotyczącym:

- 1) postępowania dowodowego w sprawach o naruszenie dóbr osobistych oraz o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym, w szczególności znaczeniu dowodu *prima facie*, możliwości i zakresowi wykorzystania materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie karnej, zakresowi związania wyrokiem sądu karnego;
- 2) oceny akt pod kątem wydania wyroku, z uwzględnieniem różnych rodzajów wyroków (wstępny, częściowy, uzupełniający, zaoczny);
- 3) rozstrzygania o kosztach sądowych i kosztach procesu; zwolnienia od kosztów sądowych i przesłanek cofnięcia takiego zwolnienia;
- 4) rozstrzygania o innych elementach wyroku – obligatoryjnych (np. rygor natychmiastowej wykonalności) i fakultatywnych (np. ograniczenie odpowiedzialności pozwanego, tzw. moratorium sędziowskie).

Zaleca się, aby w trakcie praktyki aplikanci zapoznawali się z konkretnymi sprawami z wyżej wymienionego zakresu, brali udział w rozprawach dotyczących tych spraw oraz aby – przy uwzględnieniu trwania praktyki – powierzano im możliwie jak największą liczbę czynności, które utrwalały zdobytą przez nich wiedzę i umiejętności praktyczne, a w szczególności, aby brali czynny udział w przygotowywaniu projektów zarządzeń i orzeczeń wraz z uzasadnieniami.

W trakcie praktyki należy zlecić aplikantowi sporządzenie projektów następujących decyzji procesowych (czynności obowiązkowe):

- 1) sporządzenie co najmniej jednego projektu wyroku (z rozstrzygnięciem o kosztach procesu) wraz z uzasadnieniem (oraz zarządzeniami), z tematyki prawa materialnego wskazanej powyżej, ze szczególnym uwzględnieniem spraw, w których przeprowadzono postępowanie dowodowe wymagające szerokiego omówienia w uzasadnieniu;
- 2) sporządzenie co najmniej dwóch projektów postanowień (z uzasadnieniami i zarządzeniami) o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłych z różnych specjalności w sprawach z tematyki prawa materialnego wskazanej powyżej oraz pisma w przedmiocie zlecenia biegłemu sporządzenia opinii.

Uprzejmie przypominam, że przed rozpoczęciem praktyki patron praktyki ma obowiązek omówić z aplikantem cel, szczegółowy zakres tematyczny praktyki i jej planowany przebieg oraz zapoznać aplikanta ze swoim stanowiskiem pracy i strukturą organizacyjną jednostki, w której jest zatrudniony.

Po wykonaniu przez aplikanta czynności należy szczegółowo omówić z nim wyniki jego pracy.

Ponadto informuję, że **przedmiotem sprawdzianu**, który aplikanci będą pisać po zakończeniu praktyki będzie sporządzenie - na podstawie spreparowanych akt – projektu **orzeczenia z omówieniem lub uzasadnieniem z zakresu problematyki objętej przedmiotowym zjazdem**, stąd konieczne jest zwrócenie szczególnej uwagi na nabycie przez aplikantów umiejętności samodzielnego opracowywania projektów orzeczeń wraz z uzasadnieniem w tego rodzaju sprawach.

Kierownik Działu Dydaktycznego
Ośrodka Aplikacji Sędziowskiej
dr Mariusz Kucharczyk
sędzia